

ΡΗΝΑ ΚΑΤΣΕΛΛΗ

ΟΔΟΔΕΙΧΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

ένα μυθιστόρημα σε μικρές ιστορίες



ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΡΥΣΟΠΟΛΙΤΙΣΣΑ

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου

ISBN: 978-9963-559-50-3

Η Ρήνα Κατσελλή γεννήθηκε το 1938 και ζούσε στην Κερύνεια μέχρι την τουρκική εισβολή – Ιούλης 1974 – κατά την οποία αναγκάζεται να πάρει το δρόμο της προσφυγιάς, μαζί με σχεδόν όλους τους άλλους γηγενείς Ελληνοκύπριους από τα μέρη που κατέχουν τα τουρκικά στρατεύματα μέχρι σήμερα. Αποφοιτά από το *Γυμνάσιο Κυρηνείας*, εντάσσεται στις τάξεις της *ΕΟΚΑ* για αποτίναξη της αγγλικής αποικιοκρατίας (1955-59) και φυλακίζεται. Μετά την ανεξαρτησία της Κύπρου το 1960 παντρεύεται, κάνει οικογένεια και γράφει συστηματικά. Το 1973 ιδρύει τις *Εκδόσεις Χρυσοπολίτισσα*, στα πλαίσια των οποίων εκδίδει διάφορα βιβλία.

Εξώφυλλο:
Σχεδιασμός,
Σταυρινή Κατσελλή.
Χαρακτικά,
Χαμπή Τσαγγάρη.

ΟΔΟΔΕΙΧΤΕΣ
ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΚΑΙΡΟΥ
ένα μυθιστόρημα σε μικρές ιστορίες

ΡΗΝΑ ΚΑΤΣΕΛΛΗ

ΟΔΟΔΕΙΧΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

ένα μυθιστόρημα σε μικρές ιστορίες

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΡΥΣΟΠΟΛΙΤΙΣΣΑ

*Χάριτας οφείλω στον Δώρο Χρίστη-Γιερινό,
Θεοφανώ Κυπρή, Γεώργιο Ματθαίου,
Χαμπή Τσαγκάρη και Σταυρινή Κατσελλή.
P.K.*

I.S.B.N.: 978-9963-559-50-3

© Ρήνα Κατσελλή 2014

*Εκδόσεις Χρυσοπολίτισσα
Αλεξάνδρου Παπαδιαμάντη 27
2400 Λευκωσία, Κύπρος.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η Ελένη η Κατσικού

[σελ. 11]

(χίλια οκτακόσια ογδόντα τρία)

Η δύσκολη απόφαση της Ελένης Κατσικούς να επιτρέψει στο μικρό της για το Γιάννη να φύγει από το χωριό του τον Καραβά για να πάει στην Κερύνεια και ακόμα πιο πέρα στην Ανατολή, όπως ο μεγάλος του αδελφός, παρά να μείνει στα κοπάδια τους.

Ο Γιαννής ο Ρότσος

[σελ. 23]

(χίλια οκτακόσια ογδόντα τρία)

Ο Γιαννής ο Ρότσος είναι στο καράβι του καπετάν Πικιλίγιαννη που μόλις ξεκίνησε από το λιμάνι της Κερύνειας για την Ανατολή και αναπολεί την προηγούμενη μέρα, όταν η μάνα του τού έδωσε την ευχή της για να φύγει με λίγα χρήματα και ένα μπαστούνι-σιήσι, που εμπεριέχει μέσα του σπαθί για να αμύνεται ο κάτοχός του.

Η αλλαγή

[σελ. 31]

(χίλια οκτακόσια ενενήντα πέντε)

Η μαγείρινα του γιατρού της Κερύνειας Μ. Φούλειχαν ζηλεύει την Ειρήνη, τη μικρή και όμορφη ψυχοκόρη του. Όταν καταλαβαίνει πως η μικρή αρέσει στον νέο σταυλίτη του γιατρού, τον διευκολύνει να μπει στην κάμαρά της και να τη βιάσει.

Το κρίμα

[σελ.

43]

(χίλια εννιακόσια τρία)

Η Μαρία η Αραπού, έχοντας χάσει το πρώτο της παιδί και με το δεύτερο άρρωστο, καταλαβαίνει πόσο αδίκησε μια μικρή ορφανή, την Ειρήνη, που τη ζήλευε και μετανιωμένη θέλει να επανορθώσει.

Ο Δέσποτας

[σελ.

53]

(χίλια εννιακόσια τρία)

Ο Δεσπότης της Επαρχίας Κερύνειας Κύριλλος Βασιλείου, στον ξενώνα του Σταυρή του Κωνσταντή που είναι στην παραλία απέναντι από το Μιτσόγιο της Κερύνειας, είναι τρομαγμένος από την έντονη αντιπαράθεση που δημιουργήθηκε με τον συνονόμάτο του Κύριλλο Παπαδόπουλο, που είναι μητροπολίτης Κιτίου με αφορμή την πλήρωση του Αρχιεπισκοπικού θρόνου της Κύπρου.

Η Δευτέρα του γάμου

[σελ.

61]

(χίλια εννιακόσια τέσσερα)

Ο Γιάννης Ρότσος ξυπνά την επομένη του γάμου του και δεν μπορεί να πιστέψει πως άλλαξε έτσι η ζωή του. Η Ειρήνη, νόμιμη γυναίκα του πια, αποφασίζει ενωρίς το απόγευμα να φορέσει το δευτεριάτικο φόρεμα που της παράγγειλε από τη

Σμύρνη και πείθεται από τις γειτόνισσές της να πάει μαζί τους να προσκυνήσουν σε ένα ξωκλήσι της Κερύνειας.

Το δικαρτιστικό

[σελ.

69]

(χίλια εννιακόσια τέσσερα)

Η Ελένη η Κατσικού, κοντά ογδόντα χρονών, έρχεται περπατητή από τον Καραβά στην Κερύνεια κουβαλώντας δώρο ένα δικαρτιστικό για τη νύφη της, την Τετάρτη, μετά που ο γιος της την παντρεύτηκε. Φιλά τα στέφανά τους και συμβουλεύει τη νύφη της πώς να χειρίζεται τον ζηλότυπο σύζυγό της.

Μια φούχτα χώμα συγχώρηση

[σελ. 81]

(χίλια εννιακόσια δέκα εφτά)

Η Ειρήνη είναι φθισική και αναπολεί τη ζωή της περιμένοντας να φέρει ο άντρας της τη μικρή της κόρη από το σχολείο για να την αποχαιρετήσει, πριν την πάρει σε συγγενείς στον Καραβά, από φόβο μην κολλήσει η μικρή την αρρώστια. Πριν πάρει τη μικρή ο σύζυγός της τον ορκίζει να τηρήσει τις τελευταίες θελήσεις της, ενώ αυτός συντριμμένος της ζητά συγχώρεση.

Η ορφανή

[σελ.

91]

(χίλια εννιακόσια είκοσι)

Στην Πετρογειτονιά του Καραβά η Ελένη μένει στο σπίτι της εξαδέλφης της, που την έχει να της δουλεύει σκληρά, και αισθάνεται ότι τίποτε δεν πάει καλά με τη ζωή της, χωρίς να βλέπει καμιά διέξοδο. Η εξαδέλφη της η Ουρανιά όμως τη βοηθά να δει ξεκάθαρα τη ζωή της και να βρει το θάρρος να αλλάξει τη ζωή της

Αμέρικα Αμέρικα

[σελ.

105]

(χίλια εννιακόσια είκοσι οχτώ)

Ο Γιάννης ο Ρότσος είναι απογοητευμένος, όταν μεταναστεύουν και οι τέσσερεις γιοι του και τον κλέβει ένας ανεψιός, που φέρνει για να τον βοηθά στο καφενείο. Αποφασίζει να κλείσει το καφενείο και να γίνει χασάπης στη Δημοτική Αγορά της Κερύνειας. Η κόρη του η Ελένη ελπίζει πως, με τα χρήματα που πήρε από την επίπλωση του καφενείου, θα μπορούσε να της αγοράσει ένα οικόπεδο, για να χτίσουν δικό τους σπίτι.

Η γιαγιά Ελένη

[σελ.

115]

(χίλια εννιακόσια τριάντα ένα)

Είναι Ψυχασάββατο και ο Κυριάκος θυμωμένος θέλει να συζητήσει με τη γυναίκα του την απόφαση του μικρότερου γιού τους να παντρευτεί την Ελένη, μια φτωχή χωρίς σπίτι και προίκα. Η γιαγιά Ελένη διασκεδάζει με την οργή του συζύγου της.

ΙΒ΄. 1931 Τα βουδκια του Λεοντή

[σελ.

127]

(χίλια εννιακόσια τριάντα ένα)

Ο Γιάννης ο Ρότσος θυμάται τη μέρα που ο Πίερος, δήμαρχος και από τους μεγαλύτερους τοκιστές της Κερύνειας, του παράγγειλε να σφάζει κρυφά ένα δυ

αγελάδες του Λεοντή, διότι όλη η οικογένειά του υποστηρίζει τον ανθυποψήφιο του στις επικείμενες δημοτικές εκλογές. Ο Γιάννης, όταν πάει το βράδυ στο στάβλο, δεν μπορεί να εκτελέσει την επιθυμία του Πιέρου, διότι η παράδοση προστάζει να μη σφάζει ούτε να τρώει βοδινό κρέας.

1931 Η αξιοσύνη

[σελ.

141]

(χιλία εννιακόσια τριάντα ένα)

Η Σμαράγδα, μια Χωραίτισσα νέα που αρνήθηκε να παντρευτεί το Λεοντή, φθισική τώρα, έρχεται να τον δει. Όταν φεύγει, ο Λεοντής κλαίει απαρηγόρητα, πράγμα που κάνει την Ελένη την αρραβωνιαστικιά του να νιώσει ανασφάλεια και αποφασίζει να ξεκαθαρίσει την κατάσταση.

Η Τρυπητή

[σελ.

153]

(χιλία εννιακόσια τριάντα ένα)

Ο Γιανής ο Ρότσος είναι άρρωστος, αλλά δεν ανησυχεί πια για την κόρη του που είναι αρραβωνιασμένη. Έτσι νιώθει πως εδώ τελειώνουν τα καθήκοντα και η ζωή του. Αναλογίζεται πως ποτέ δεν έκανε ένα πρόγραμμα για να προκόψει και πως τώρα είναι καιρός να προγραμματίσει με κάθε λεπτομέρεια το μόνο που του απόμεινε, το θάνατό του.

Μέρες Οκτώβρη

[σελ.

163]

(χιλία εννιακόσια τριάντα ένα)

Ο Λεοντής παρακολουθεί από τις εφημερίδες με ενδιαφέρον τα γεγονότα που γίνονται στη Λευκωσία, όταν ξεσηκώνεται ο λαός ζητώντας να φύγουν οι Άγγλοι από το νησί. Έχει μεγάλο παράπονο, που δεν τον πλησίασαν για να τον εντάξουν στη μυστική οργάνωση *EPEK*. Τα γεγονότα όμως τρέχουν, ο λαός ξεσηκώνεται και στη μικρή Κερύνεια. Το βράδυ με την αρραβωνιαστικιά του κάθονται στο σαλόνι και περιμένουν τις εξελίξεις.

Το καλό τέλος μιας τραγωδίας

[σελ. 177]

(χιλία εννιακόσια τριάντα τέσσερα)

Ο αδελφός της Ελένης, ο Ευριπίδης, έρχεται αναπάντεχα από την Αγγλία. Είναι άρρωστος με την κακιά αρρώστια και γύρισε για να πεθάνει στον τόπο του. Η Ελένη είναι αποφασισμένη να τον περιποιηθεί, έστω και αν ο αρραβωνιαστικός της δεν συμφωνήσει και την διώξει.

Το θαύμα του Αποστόλου Αντρέα

[σελ.

187]

(χιλία εννιακόσια τριάντα πέντε)

Ο Λεοντής ξεκινά με το βοϊδάμαξο και ένα τυφλό δαμάλι να το πάρει τάμα στον Απόστολο Αντρέα, διότι οι αγελάδες του γεννούν παραμορφωμένα δαμάλια, κατόπιν προτροπής της θεοφοβούμενης μητέρας του, αν και ο ίδιος δεν πιστεύει στα θαύματα. Τελικά όμως δεν είναι σίγουρος αν ο Άγιος δεν τον έχει βοηθήσει.

Η μεγάλη θλίψη και το μεγάλο μεθύσι

[σελ.

201]

(χίλια εννιακόσια τριάντα έξι)

Λίγο μετά τις Σήκωσες των Χριστουγέννων, ο Λεοντής είναι στο μαγαζί του Πολλύκκα για να δει την τελευταία παραλαβή δίσκων που έφτασε από την Αθήνα. Στο σπίτι η αρραβωνιαστικιά του με την εξαδέλφη της Ερήνη περιμένοντάς τον μεθούν και αποκαλύπτουν η μια στην άλλη τί τις απασχολεί περισσότερο.

Η μεγάλη απόφαση και ο μεγάλος Καρούζος

[σελ.

215]

(χίλια εννιακόσια τριάντα εφτά)

Ο Λεοντής βρίσκει το Γιωρκούδι, ένα δεκαοκτάχρονο άβγαλτο νέο από το χωριό Καράκουμι και τον πείθει να έρθει με τους γονιούς του να ζητήσει σε γάμο την Ειρήνη, την εξαδέλφη της αρραβωνιαστικιάς του, κρύβοντας πως η νύφη είναι δέκα χρόνια πιο μεγάλη του, ενώ η Ελένη, η αρραβωνιαστικιά του τού κρύβει ότι είναι έγκυος.

Λίγες επεξηγήσεις

- Όπου υπάρχει επιπλέον 'ι' στη συλλαβή 'τζι' και 'τσι' η προφορά είναι το βαρύ κυπριακό 'τζ' ή 'τσ' (όπως το αγγλικό John-τζιαί ή το αγγλικό chair- κότσινα).
- Όπου υπάρχει επιπλέον 'ι' στη συλλαβή 'σι' ή σιη προφορά είναι sh (όπως το αγγλικό she-σιέρι, σίλια).
- είντα = πώς.
- έν', ένι = είναι.
- 'εν = δεν.
- 'που, πο' = από.

Προσφυγιά 23 Ιούλη 2014

Εξώφυλλο:

Σχεδιασμός, Σταυρινή Κατσελλή.

Χαρακτικά, Χαμπή Τσαγγάρη,

από το βιβλίο *Ο Σπανός τζιαι οι σαράντα δράτζιοι*.

Οικογένεια γραμμάτων, *Arno Pro Caption*.

Τεχνική επίβλεψη, Χρήστος Ψάλτης.

Εκτύπωση, Τάσος Σουρουλλάς και Ντίνος Παπαναστασίου.

Χάρτης εσωτερικών σελίδων, *chamois* 100 γραμμαρίων.

Χάρτης εξωφύλλου, *conqueror* 300 γραμμαρίων.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΟΔΟΔΕΙΧΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΚΑΙΡΟΥ
ΕΝΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΣΕ ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΤΗΣ ΡΗΝΑΣ ΚΑΤΣΕΛΛΗ
ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΗ ΤΟΥ 2014
ΣΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΪΛΑ Λ.Τ.Δ.
(ΟΔΟΣ ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥΣ, ΣΤΗΝ ΕΓΚΩΜΗ, ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ)
ΣΕ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ
ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΧΡΥΣΟΠΟΛΙΤΙΣΣΑ







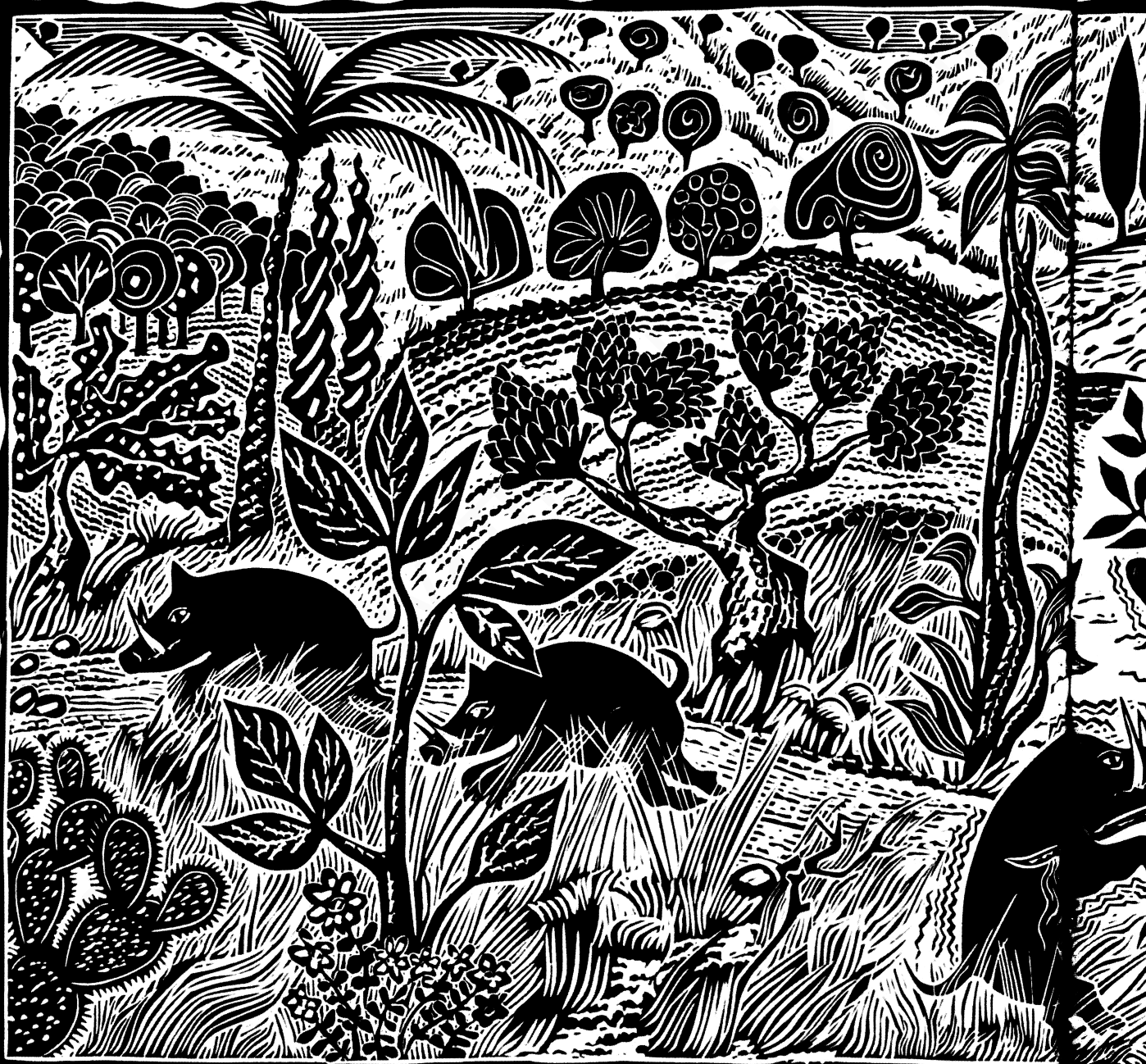
Οι άγριοι δράτσιοι άμην ακόσαν έτσι, έτικισεν τός
 ο φόος τριαί κάθε μέραν έχαμνεν τός η έννοια
 μεν πα τριαί θυμωδει καμμιάν ημέραν τριαί σκοτώσει
 τός δάξος. Εφοόνταν τρι εν τσ λα χόσαν τίποτε.
 Μιάν ημέραν εσκεφτήκαν να τον βάλαν να κάμει
 καμμιάν δαλειάν, να δοξιμάσου την παληκαρκάν
 τσ, τρι είπαν τσ, αν δέξει, να πιδει μέσ' στο δάσος

να ο
 φάο
 εν
 αμι
 μέο
 τρι



να σκοτώσει κανέναν αρκούσιον, να τον φέρει να
θάσιν. Μα δὺν σὺ, ἀν μὲν ἐν παλιχαίρην ζώπρωτον,
ἐν να τὸν ἰσκοτώσει ὁ ἀρκούσιος.

Ὁ Σταυὸς ἀμάν, τρεῖ ἀκροσεν ἐτοί, ἐπρειάστην τα,
ἀμμά ἴνα να κάμει. Ἐπθην. Λαν ἐπαρπάταν
μέσ' στο δάσος εἶδεν ἕναν κηπαῖον ἀρκούσιος
τρε ἐρκένταν κατὰ πάνω κτ.













Εφορτωθήκαν τον τέσσαρεις σπάτσιοι
τρεῖς ετήσαν τον ἔσσω,

τ
π



nhs 1985

οι
ὅτι ὁ Ἰστανὸς ἐκόρτωνεν
ὡς ἔκαμεν πᾶσι θεοκαρκάν.